

CENTAR INKLUZIVNE POTPORE IDEM*

Ilica 48, 10000 Zagreb

Tel/Fax +385.1.4813081; tel+385.1.4870070

OIB: 22240978017

žiro račun: 2360000-1101416528

e-mail: idem@idem.hr www.idem.hr

**STRATEŠKI PLAN I PROGRAM RADA
CENTRA INKLUZIVNE POTPORE IDEM
2011. – 2015. godine
(dopunjeni)**

Zagreb, svibanj 2012.

SNIMKA OKRUŽENJA

Osnivanje nevladinih neprofitnih organizacija u Hrvatskoj potiču različiti razlozi, ali osnovni cilj im je jednak, a to je pružanje podrške ugroženima i marginaliziranim skupinama.

U našem društvu još se uvijek ne poklanja dovoljno pažnje osobama s invaliditetom i djeci s teškoćama, a o adekvatnoj podršci usmjerenoj prema toj populaciji od strane gospodarskog i poduzetničkog sektora skoro ne možemo ni govoriti.

PEST analiza

Političko pravno okruženje:

Članstvo u Vijeću Europe i Ujedinjenim narodima, kao i kandidatura za članstvo u Europskoj Uniji, Republiku Hrvatsku obvezuju na zakonodavnu prilagodbu u pravnoj stečevini Europske Unije. Donesen je niz zakona i nacionalnih strategija koji se odnose na zaštitu prava djece i mladih s teškoćama. Međutim, provedbeni propisi ne slijede dinamiku zakona, ne donose se u zadanim rokovima, što otežava dosljednu primjenu zakona.

Zbog velikog broja registriranih udruga pri Ministarstvu pravosuđa i nepostojanja kriterija niti relevantne procjene koje od njih djeluju za opće dobro, dolazi se do zaključka da je i to bitan problem za ostvarivanje financijskih potpora iz sredstava lokalnog i državnog proračuna. Oko 50% ukupnih sredstava namijenjenih civilnom sektoru odlazi na financiranje športa, a ostalih 50% na sve ostale grane djelovanja civilnog društva. Bez kriterija djelovanja za opće dobro nema ni mogućnosti selektiranja udruga prema kvaliteti i rezultatima rada.

Ekonomsko okruženje:

U odnosu na razvijene zapadno europske zemlje, civilni sektor u Republici Hrvatskoj još uvijek je u početnom razvoju. Financiranje se uglavnom oslanja na resorna ministarstva, rjeđe na predpristupne fondve Europske Unije. Globalna ekonomska kriza imala je velik utjecaj na sve zemlje, a za posljedicu ima smanjena poračunska sredstva namijenjena civilnom sektoru.

U Republici Hrvatskoj ne postoji odgovarajuća tradicija suradnje organizacija civilnog društva s privatnim sektorom. Privatnom sektoru teško je prepoznati svoje interese u civilnom društvu, a organizacije civilnog društva još uvijek nisu dovoljno snažne kako bi se učinile atraktivne.

Socijalno kulturno okruženje:

Prema najnovijem popisu stanovništva iz 2011. Godine od 3,6 milijuna građana starijih od 15 godina, 422.000 su osobe s invaliditetom. Njih 6,5% nema nikakvu školu, 19,85 % ima osnovnu, a 39% ima srednju školu.

Realno stanje i okolina učenika s teškoćama je nestimulativna, nastavnici često ne razumiju specifične procese podučavanja učenika s teškoćama. Zastarjelo shvaćanje o „nevidljivim„ teškoćama često su otegotna okolnost uključivanja te djece u socijalnu okolinu koja nije spremna ni voljna prihvatiti „drugačijeg“.

Civilno zauzimanje građana za rješavanje svojih problema nije praksa postupanja većeg dijela stanovništva. Većina građana ima izgrađene stavove o tome da je država odgovorna za rješavanje njihovih problema. Uz pasivnost i nepovjerenje javnosti prema udrugama očita je njihova nedovoljna zastupljenost u medijima.

Tehnološko okruženje:

Razvoj suvremenog društva dovodi do povećanih mogućnosti primjene pomagala namijenjenih lakšem usvajanju znanja učenika s teškoćama. Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja objavio je Upute za vrednovanje postignuća učenika s posebnim obrazovnim potrebama. Prema istom, razvijene su prilagodbe ispitne tehnologije koje uključuju prostornu prilagodbu, prilagođene ispitne materijale, korištenje posebne opreme i prilagođenih materijala. Primjena specijaliziranih softwara za podučavanje još uvijek je vrlo rijetka i zbog visokih cijena dostupna tek malom broju djece bilo za rad u udrugama ili za samostalni rad.

OPĆENITO O CIP IDEM

Centar inkluzivne potpore IDEM raspolaže zaposlenicima, stručnim suradnicima, znanjem i iskustvom za pripremu, organizaciju i provedbu mjera za unapređenje uključivanja djece s teškoćama u društvo. Putem 10 podružnica širom Hrvatske, promovira suvremeni pristup invaliditetu kao pitanju poštivanja temeljnih ljudskih prava.

U 2011. godini je Skupština Hrvatske udruge za stručnu pomoć djeci s posebnim potrebama „IDEM“ donijela odluku o osuvremenjivanju naziva udruge, koji će više odgovarati i samom sadržaju djelovanja, u Centar inkluzivne potpore IDEM,

ANALIZA DOSADAŠNJIH REZULTATA

Cilj analize dosadašnjih rezultata usmjeren je utvrđivanju mogućnosti za poboljšanje rada i stvaranje većeg zadovoljstva korisnika i društva u cjelini.

Unazad pet godina provedeno je niz edukacija putem realizacije vlastitih projekata.

Educirano je više od 800 osnovnoškolskih učitelja, više od 300 pomoćnika u nastavi koji su uključeni u škole diljem Hrvatske, oko 50 stručnih suradnika zaposlenih u redovnim osnovnim školama i 20-tak zaposlenika specijalnih obrazovnih ustanova osposobljeno je za pružanje stručne potpore u procesu stvaranja inkluzivnog okruženja u obrazovanju. Daljnju provedbu edukacija vršit će Učilište za obrazovanje IDEM, koje je osnovano 2011. godine.

Pomoć u učenju, Savjetovalište roditelja, Savjetovanje za mlade, Grupni rad s djecom s ADHD-om i njihovim roditeljima, Socijalizacijske radionice trajni su programi koji se provode u kontinuitetu unazad pet godina i po kojima je CIP IDEM prepoznatljiv.

Praćenje rada i uspješnosti ostvarivanja misije provodi Stručni kolegij. O napredovanju programa raspravlja se jednom mjesečno na stručnom kolegiju, a jednom godišnje rezultati se objavljuju u godišnjem izvješću o radu.

Usvajanje godišnjeg izvješća o radu vrši se na Godišnjoj skupštini, koja usvaja i financijsko izvješće te donosi plan rada i financijski plan za slijedeću godinu, prema prijedlogu Upravnog odbora.

Misija Centra inkluzivne potpore IDEM je organizacijska i stručna psihosocijalna potpora odgojno-obrazovnim ustanovama, roditeljima, djeci i mladima s teškoćama i njihovim vršnjacima u provedbi edukacijskog uključivanja.

Vizija Centra inkluzivne potpore IDEM je ostvarivanje prava djece i mladih s teškoćama na uspješno uključivanje u redovne odgojno-obrazovne uvjete zajedno s vršnjacima, što će omogućiti profesionalno kompetentni kadrovi u odgojno-obrazovnim ustanovama, roditelji svjesni prava svoje djece te senzibilizirano socijalno okruženje.

Ciljevi Centra inkluzivne potpore IDEM su:

- poticanje senzibilizacije svih segmenata društva, a posebno odgojno-obrazovnih ustanova za prihvaćanje djece s teškoćama
- razvoj modela edukacijskog uključivanja primjerenog našim uvjetima
- razvoj mobilnih stručnih timova
- razvoj i potpora pomoćnicima u nastavi
- razvoj programa edukacija svih dionika edukacijskog uključivanja u suradnji s Učilištem IDEM
- razvoj partnerskog odnosa Centra inkluzivne potpore IDEM i korisnika (odgojno-obrazovnih ustanova, obitelji djece i mladih s teškoćama, lokalnih vlasti, resornih ministarstava, samouprava)
- razvoj suradnje s državnim institucijama na nacionalnoj i lokalnoj razini
- djelovanje i suradnja s mrežom udruga koje se bave pravima djece
- djelovanje i suradnja s mrežom udruga koje se bave pravima djece i osoba s teškoćama
- suradnja s Učilištem IDEM
- jačanje suradnje s centrima za socijalnu skrb
- razvoj suradnje s lokalnim samoupravama
- sudjelovanje u djelovanju obiteljskih savjetovališta u Republici Hrvatskoj
- organizacija i unapređenje rada Centra inkluzivne potpore IDEM

PROVEDBA CILJEVA

Program rada Centra inkluzivne potpore IDEM realizira se putem Godišnjih planova koji uključuju planiranje projekata i programa u skladu s Programskom orijentacijom te provođenje projekata i programa čija je realizacija u tijeku. Planovi se usvajaju na Godišnjoj skupštini Centra inkluzivne potpore IDEM. Na Skupštini se također podnose izvještaji o realizaciji projekata i aktivnosti.

U nastavku slijedi SWOT analiza. SWOT analiza koristi se kao preduvjet za ispravni odabir strategija u djelovanju. SWOT analiza je alat kojim se sagledavaju vanjski i unutarnji čimbenici kako bi se spoznao najbolji način ostvarenja željenog cilja.

SWOT ANALIZA

<p>SNAGE</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivni Upravni odbor - suradnja s Učilištem IDEM - suradnja s ERF-om - stručno znanje i vještine - prisutni stalni zaposlenici - izrađen i aktivan web portal - baza stalnih korisnika - CIP IDEM prepoznat kao kvalitetan i pouzdan - iskustvo u provedbi modela edukacijske inkluzije - iskustvo i samostalnost u projektnom radu - prisutnost stručnjaka iz područja - posvećenost i orijentiranost na korisnike - teritorijalna rasprostranjenost putem podružnica 	<p>SLABOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - stalna nesigurnost u financijsku održivost trenutnog sastava i broja zaposlenika - zbog nesigurnosti u financijskoj održivosti zaposlenika, prijetnja fluktuacije i pada motivacije - stručnjaci – zanemarivanje rokova - nedostatak pravovremene organizacije - stihijski rad - samofinanciranje - neadekvatna opremljenost prostora - nedostatak slobodnih financijskih sredstava - nedostatak sustava nagrađivanja zaposlenika i volontera - nepostojanje partnerskih odnosa s društveno odgovornim poduzećima i kompanijama - visoki troškovi poslovanja - nepostojanje marketinga
<p>PRILIKE</p> <ul style="list-style-type: none"> - predstojeće promjene na razini ministarstava (pravilnik, centri potpore) u kojima je potreban naš model i naše stručno znanje - sve jači trendovi umrežavanja - pristupanje RH u EU - fondovi EU - prilike za aplikaciju projektnih prijedloga - suradnja s lokalnim vlastima - rastuće potrebe za uslugama koje CIP IDEM pruža - nedostatna formalna naobrazba učitelja o radu s učenicima s teškoćama - povećano prepoznavanje potreba djece s teškoćama u javnosti 	<p>PRIJETNJE</p> <ul style="list-style-type: none"> - proklamirani prioritet u provedbi i razvoju usluga za djecu s teškoćama kao prioritet programa socijalne politike se ne poštuje - nepostojanje kontinuiteta na operativnim razinama tijela državne uprave - smanjena sredstva na razini državne uprave - recesija - gospodarska kriza - financijska kriza u zemlji i okruženju - nedovoljno transparentni mehanizmi financiranja - upitna kompetencija pojedinih donatora za dodjelu financijskih sredstava - nepoticajan porezni okvir za djelovanje - negativan stav javnosti prema udrugama - sklonost javnosti da se rješavanje problema očekuje od „nadležnih“ tj. države

PROGRAMSKA ORIJENTACIJA ZA PERIOD 2012. - 2015.

I. RAD NA RAZVOJU EDUKACIJSKO-REHABILITACIJSKIH PROGRAMA

Nastavak razvoja programa za edukacijsko uključivanje učenika s teškoćama u redovan sustav odgoja i obrazovanja putem:

1. praćenja suvremene literature o edukacijskom uključivanju
2. direktnog rada s korisnicima (djecom i mladima s teškoćama)
3. suradnje s obrazovnim ustanovama (predškolskim, osnovnoškolskim, srednjoškolskim i visokoškolskim ustanovama)
4. rada s okruženjem u kojem se nalaze djeca s teškoćama (obitelj, vršnjaci, šire i uže socijalno okruženje)
5. razvoja suradnje dionika procesa edukacijske inkluzije (obrazovne ustanove, obitelji korisnika, vršnjaci korisnika, nadležni organi lokalnih vlasti, nadležna ministarstva, centri potpore, specijalne ustanove, centri za socijalnu skrb)
6. edukacije dionika obrazovanja i specijalnog obrazovanja

II. NASTAVAK I RAZVOJ AKTIVNOSTI ZA DIREKTNE KORISNIKE – DJECU I MLADE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

Nastavak i unapređenje aktivnosti koje su dostupne direktnim korisnicima (djeca i mladi s teškoćama, opća populacija, obitelj i vršnjaci djece i mladih s teškoćama) putem:

1. Kreativnih radionica za djecu i mlade s teškoćama
2. Radionica za obitelji i djecu s ADHD-om
3. Programa pomoći u učenju
4. Programa savjetovanja roditelja
5. Programa savjetovanja mladih
6. provođenja aktivnosti vezanih uz pomoćnike u nastavi
7. proširenja aktivnosti vezanih uz pomoćnike u nastavi na druge gradove i sredine u Republici Hrvatskoj

III. ŠIRENJE MISIJE, VIZIJE I AKTIVNOSTI CENTRA IDEM KROZ OSNIVANJE I RAZVOJ PODRUŽNICA NA TERITORIJU REPUBLIKE HRVATSKE

Suradnja, povezivanje i poticanje razvoja trenutno aktivnih podružnica te osnivanje novih podružnica diljem teritorija Republike Hrvatske putem:

1. poticanja trenutno aktivnih podružnica na projektni rad i na suradnju s lokalnom samoupravom u cilju širenja prakse edukacijske inkluzije
2. poticanja međusobne suradnje podružnica putem zajedničkih aplikacija projektnih prijedloga
3. poticanja međusobne suradnje i razmjene iskustava putem edukacijskih susreta, razmjene iskustava i dobre prakse
4. rada na osnivanju novih podružnica Centra inkluzivne potpore IDEM
5. suradnje s lokalnim i područnim samoupravama i obrazovnim ustanovama
6. suradnje s posebnim obrazovnim ustanovama

IV. SENZIBILIZACIJA JAVNOSTI ZA DJECU S TEŠKOĆAMA, ZAGOVARANJE PRINCIPA EDUKACIJSKE I SOCIJALNE INKLUZIJE

Informiranje i senzibilizacija opće i stručne javnosti za prava i položaj djece i mladih s teškoćama, naročito u kontekstu prava na kvalitetno obrazovanje. Podizanje razine svijesti opće i stručne javnosti putem:

1. redovne suradnje s medijima (radio, televizija, tisak, putem web portala, putem promo materijala)
2. organizacije javnih tribina, konferencija i obrazovnih oblika usmjerenih širenju relevantnih informacija o djeci s teškoćama
3. razvijanje mreže suradnje i strateških partnerstava između svih dionika odgojno-obrazovnog procesa, opće javnosti, centara za socijalnu skrb, specijalnih ustanova, stručnjaka i predstavnika vlasti
4. produkcija publicistike – časopisi, priručnici, tiskovine, letci, plakati, brošure, objave na web portalima i ostale slične publikacije
5. održavanje i ažuriranje web portala Centra inkluzivne potpore IDEM
6. uključivanje zagovaranja u projektne prijedloge
7. promociju završenih i tekućih projekata i predstavljanje rezultata općoj i stručnoj javnosti

V. PRUŽANJE POTPORE EDUKACIJSKOM UKLJUČIVANJU NA TERENU

Nastavak razvoja legislative, razine znanja dionika koji direktno rade s djecom s teškoćama, nastavak rada s budućim centrima podrške edukacijskoj inkluziji u redovnim i specijalnim odgojno-obrazovnim ustanovama putem:

1. sudjelovanja u razvoju i operacionalizaciji pravilnika i ostalih akata koji reguliraju položaj i procjenu djece i mladih s teškoćama
2. suradnja s Učilištem IDEM u ustrojavanju i edukaciji mobilnih službi potpore redovnom odgojno-obrazovnom sustavu
3. produkcije materijala za redovne odgojno-obrazovne ustanove (priručnici i slično)
4. pružanje potpore u lokalnim sredinama kroz angažman podružnica Centra inkluzivne potpore IDEM

VI. RAZVOJ SURADNJE S CENTRIMA I POSEBNIM USTANOVAMA NA TERITORIJU REPUBLIKE HRVATSKE

Razvoj suradnje s centrima i posebnim ustanovama s kadrovskim resursima za edukaciju i rehabilitaciju djece s teškoćama podrške u radu i tranziciji specijalnih institucija u centre potpore

1. razvojem suradnje s Centrima socijalne skrbi
2. suradnje s centrima i posebnim ustanovama putem partnerstva u projektnim prijedlozima i aktivnostima
3. poticanje razvoja mreže i razmjene informacija putem okupljanja predstavnika centara i specijalnih ustanova na javnim tribinama, konferencijama i predstavljanjima projektnih rezultata i postignuća

VII. RAD S RESORNIM MINISTARSTVIMA I PREDSTAVNICIMA LOKALNIH VLASTI

Obzirom na predstojeće promjene, naročito na promjene koje se odnose na transformaciju i suradnju centara za socijalni rad i specijalnih ustanova u centre potpore edukacijskom uključivanju, te obzirom na već razvijeni model edukacijskog uključivanja koji aplicira CIP IDEM, mišljenja smo kako bismo mogli doprinijeti promjenama i reformama koje će se odraziti u praksi, pravilnicima i novom funkcioniranju samouprava, ministarstava, lokalnih vlasti i obrazovnih ustanova putem:

1. predstavljanja naše djelatnosti i već razvijenog modela edukacijskog uključivanja ključnim dionicima na razini resornih ministarstava
2. razvojem suradnje s resornim ministarstvima u periodu promjena i tranzicija
3. predlaganja modela restruktire i razvoja specijalnih i redovnih odgojno obrazovnih institucija
4. provođenja našeg modela edukacijske inkluzije u gore navedenom kontekstu.

VIII. ORGANIZACIJSKI RAZVOJ I JAČANJE CENTRA INKLUZIVNE POTPORE IDEM - ODRŽIVI RAZVOJ LJUDSKIH RESURSA

U cilju rada na vlastitom usavršavanju i organizaciji planiramo sljedeće:

1. jačanje potencijala ljudskih resursa
2. edukacije suradnika i zaposlenih u Centru inkluzivne potpore IDEM
3. aktivnosti usmjerene održivosti trenutno zaposlenih kvalitetnih zaposlenika
4. razvoja volonterskog angažmana u Centru inkluzivne potpore IDEM
5. iznalaženja financijskih sredstava za održavanje ljudskih i materijalnih resursa Centra inkluzivne potpore IDEM putem aplikacije na natječaje EU fondova, nadležnih ministarstava, zaklada te organizacija
6. iznalaženje financijskih sredstava za održavanje ljudskih i materijalnih resursa Centra inkluzivne potpore IDEM putem članarina, donacija, sudjelovanja na prigodnim manifestacijama i izdavačke djelatnosti
7. uvođenje i primjena SOKNO sustava samoprocjene